

En lliurar les claus de la Sagrada Família al papa Benet XVI, Jordi Bonet va culminar un projecte personal, d'Església i de país

Cercant de fer el cim

CARME MUNTÉ

Fotos: Agustí Codinach

Jordi Bonet, al seu despatx, fullejant un llibre de la Sagrada Família.

«Era una responsabilitat molt gran, però si deia que “no” a dirigir les obres de la Sagrada Família hauria disgustat el pare»

«El meu pare, com molta altra gent, admirava Gaudí, però és que també el venerava. No és el mateix admirar que venerar»

Jordi Bonet Armengol (Barcelona, 1925) és un home avesat a la muntanya. D'adolescent es va incorporar al Centre Excursionista de Catalunya, on va conrear a cor què vols la gran passió d'estar en contacte amb la natura. Als 17 anys va començar a esquiar, un esport que ja no ha abandonat mai, ni ara que en té 93. «Ho he fet sempre i encara m'hi veig amb cor.» Va dissenyar el pla director de l'estació d'esquí de la Molina. Així mateix, es va formar en l'escoltisme al costat de mossèn Antoni Batlle i del 1977 al 1981 va ser secretari general de la Conferència Internacional Catòlica d'Escoltisme.

Per a Jordi Bonet, com a bon excursionista, la seva vida ha estat una recerca constant de fer el cim. Ha estat així fent muntanya, però també en les altres passions de la seva vida, com la mateixa Sagrada Família, a la qual va dedicar 27 anys com a arquitecte en cap i coordinador de les obres. Explica que la proposta li va arribar com una autèntica sorpresa, i que no va poder dir que «no». La raó no era altra que el seu pare, Lluís Bonet i Garí, el primer

arquitecte de la nissaga dels Bonet, deixeble de Josep Puig i Cadafach i del mateix Antoni Gaudí, i un dels continuadors de les obres del temple expiatori fins al 1980. «Era una responsabilitat molt gran, però si deia que “no” hauria disgustat el pare. Per això m'hi vaig acabar embolicant.»

I s'hi va embolicar de valent. Coronar el cim no va ser fàcil, van haver de passar molts anys, entrebancs i obstacles de tota mena, alguns de polítics, com el pas de l'AVE a tocar dels fonaments de la Sagrada Família, però d'altres de personals. «Hi havia una gent que no era favorable a la continuació de la Sagrada Família. N'hi havia que fins i tot volien enderrocar el que ja estava fet», rememora Bonet. Entre els seus amics hi havia partidaris de no prosseguir les obres, però això no va ser motiu per trencar l'amistat. «L'amistat ha d'estar per damunt d'aquestes qüestions.» A un dels contraris a continuar les obres, Josep M. Subirachs, li va acabar encarregant el conjunt escultòric de la façana de la Passió. «Creia que era capaç de fer-ho bé i de mantenir una continuïtat fins a concloure la feina.»

Com a qualsevol arquitecte compromès en una obra, i més si parlem d'una que fa 136 anys que s'està construint, el movia sobretot les ganes de culminar la feina. «Com a arquitecte, no et fa cap gràcia que un projecte es quedi a mig fer.» I així va ser com el 7 de novembre de l'any 2010 un Jordi Bonet pletòric, i amb emoció continguda, va entregar les claus de la basílica de la Sagrada Família al papa Benet XVI. Com a arquitecte havia fet el cim en culminar la cobertura de les naus centrals. Com a creient havia fet possible que el temple respongués a l'ús litúrgic i espiritual pel qual havia estat concebut. Així s'esvaïa la por, que ell mateix havia verbalitzat, que la Sagrada Família acabés esdevenint una mena de parc temàtic. «No puc més que donar gràcies a Déu per haver participat en un projecte que no és gaire corrent al món. He fet el que m'ha tocat.»

Feina feta i, el 2012, relleu passat al següent arquitecte en cap: Jordi Faulí. La propera fita serà el 2026, quan estarà enllestida la part constructiva de la Sagrada Família, amb la gran torre de Jesucrist de 172,5 metres d'alçada. Jordi Bonet ja s'imagina tot de gent fent cua per

«Si tu ets d'un país, però no mires de mantenir-ne viva la història, és que en realitat no te l'estimes»

«La fe dels nostres avantpassats és la mateixa, però en cada època es manifesta d'una manera diferent»

Jordi Bonet amb la seva esposa, Mariona Agustí, filla de la famosa cantant Conxita Badia.

pujar en ascensor fins al capdamunt de la creu de quatre braços que ha de coronar la torre. No hi ha dubte que ell seria dels que farien servir les escales. «No tothom és capaç de pujar dalt de tot del cim, en el sentit de la possibilitat física. El projecte de tancar la Sagrada Família i d'entregar-ne les claus no em pensava pas que el podria arribar a fer. Pots tenir la voluntat d'arribar a un lloc, però no la seguretat.»

Jordi Bonet qualifica de «raonable» el recent acord que han segellat l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Junta Constructora de la Sagrada Família i que permetrà dotar la construcció de la llicència d'obres necessària per finalitzar-la. «La Sagrada Família és un símbol de Barcelona, però en primer lloc és una realitat que respon a la voluntat d'una quantitat important d'habitants perquè tirés endavant. Qualsevol persona té el dret d'afegir-s'hi o no. Jo em vaig sentir amb el compromís de fer-ho.» Sempre la mateixa idea de fer el cim, de compromís i de sumar esforços individuals per fer possible un projecte col·lectiu. «Ha de ser el mateix poble qui encarrili el futur al qual vol arribar. És la suma de moltíssims petits compromisos el que permet fer coses grans.»

Com també serà una cosa gran,

quan arribi, la beatificació d'Antoni Gaudí, del qual el 2026 es complirà un centenari de la mort. Jordi Bonet no el va conèixer, només tenia 1 any quan l'arquitecte va morir, però sí que compta amb el testimoni del seu pare. «El meu pare, com molta altra gent, admirava Gaudí, però és que també el venerava. No és el mateix admirar que venerar.»

Patrimoni cultural i espiritual

Potser perquè també el seu pare li ho va transmetre, una de les dèries de Jordi Bonet ha estat recuperar el patrimoni cultural de Catalunya. L'experiència dels primers anys de la guerra civil, en què es va destruir un gran nombre de patrimoni religiós devia deixar un buit important en el seu pare, que va haver de córrer esperitat en assabentar-se que les flames havien arribat a la Sagrada Família. «Desgraciadament va arribar tard, perquè el foc consumeix i destrueix amb una gran rapidesa», rememora el seu fill. «Durant la guerra els que anaven en contra de la religió van destruir molt de patrimoni. Si tu ets d'un país, però no mires de mantenir-ne viva la història, és que en realitat no te l'estimes.»

Aquesta voluntat de recuperar patrimoni, a la qual ell treu mèrit («no vaig fer res d'extraordinari, era

Jordi Bonet i Mariona Agustí porten més de 67 anys casats.

el que em tocava»), la va exercir en plenitud durant els anys en què va ser director general del Patrimoni Artístic i Cultural de la Generalitat de Catalunya. Un període força curt en el temps (ho va deixar precisament per dedicar-se a la Sagrada Família) però que va donar molt de joc. Entre d'altres obres va adquirir el Palau Moja de Barcelona (actual seu del Departament de Cultura). «Quan una cosa per ella mateixa té una valor s'ha d'evitar que es destrueixi. En una ciutat que creix com Barcelona, especialment el nucli històric, hi ha el perill que es destrueixin algunes coses pensant que així podràs guanyar més diners.» També va adquirir, pagant-les al comptat, les 44 obres del monestir de Vilanova de Sixena per fer un favor a les monges, que necessitaven els diners per construir un nou monestir a Valldoreix. Era tanta la insistència que fins i tot trucaven a Mariona Agustí perquè influís en el seu marit. Bonet va acabar comprant les obres, que van estar exposades al Museu de Lleida fins a l'11 de desembre del 2017, quan van fer el camí de retorn a Sixena.

Però les primeres iniciatives per recuperar patrimoni es remunten

a molt abans, durant la mili, un temps que Jordi Bonet va maldar perquè no fos un temps perdut. Va recuperar de l'estat d'abandonament en què es trobaven algunes esglésies de la vall de Ribes. «Vaig pensar de fer alguna cosa de profit durant el servei militar. Teníem molt de ciment que s'estava fent malbé i li vaig demanar al general si el podia fer servir per arreglar les esglésies de Sant Marcel de Planès i de Sant Cristòfol de Toses». El general no únicament va accedir a cedir-li el material sinó també un parell de soldats perquè l'ajudessin. Va ser així com va acabar descobrint les pintures romàniques de l'absis de Toses, i l'ara i el frontal de l'altar de Planès. Tots aquests tresors es poden visitar al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Però és que la seva família també li va transmetre un altre patrimoni: el patrimoni espiritual. «Catalunya, sense la fe, no seria el que és. La fe dels nostres avantpassats és la mateixa, però en cada època es manifesta d'una manera diferent. De vegades es traspasa molt bé i altres no tan bé. Tot depèn de les persones.»

Patrimoni familiar

La casa de Jordi Bonet, al barri de la Bonanova de Barcelona, constitueix un autèntic patrimoni familiar. «M'enrecordo quan vaig entrar per primera vegada en aquesta casa acompanyant el pare.» En efecte, la família Bonet-Armengol vivia al carrer de la Princesa, però a un dels germans la humitat no li provava i el metge els va recomanar d'anar a viure a la part alta. El seu pare acabaria aixecant damunt la torre original tres pisos, un per a cada germà.

Al seu despatx, que antigament havia estat el del seu pare, conserva molts records, entre els quals una foto del temps del Servei Escolta de Montserrat. És de l'any sant del 1950, acompanyant una imatge de la Moreneta a Roma. La va beneir Pius XII. A la foto també hi apareix l'aleshores abat de Montserrat, Aureli Maria Escarré.

Una altra sala de la casa l'ocupen els records de la dona de Jordi Bonet, Mariona Agustí, filla de la famosa cantant Conxita Badia. Precisament és el piano de Badia el que presideix aquesta estança, plena de fotografies en què la cantant apareix, entre d'altres, amb Pau Casals i Manuel de Falla.

Jordi Bonet i Mariona Agustí porten més de 67 anys de casats i són pares de sis fills. «El Narcís, el germà del Jordi, era compositor i tenia interès que la meua mare l'escoltés», rememora la Mariona. Va ser així com es van conèixer, amb la música com a excusa i l'arquitectura com a aliada, perquè Mariona Agustí havia començat els estudis durant l'exili familiar a Buenos Aires.

Als seus 93 anys, agraïxen cada dia que els ha estat permès de viure junts. «Tots ens hem de morir, no sé a qui li tocarà abans, si a ella o a mi», comenta Jordi Bonet. «Però al qui li toqui quedar-se serà per poc temps», afegeix Mariona Agustí.